

آشنایی با حسابداری مالیاتی

محمد مهدی بشارتی پور^{۱*}

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۱۵ تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۱۰/۱۹

چکیده

حسابداری مالیاتی یکی از شاخه‌های مهم و کاربردی علم حسابداری است که به شناسایی، اندازه‌گیری، ثبت و گزارشگری مالیاتی می‌پردازد. هدف اصلی این حوزه، نظارت بر وجوه نقد و غیر نقدی است که به سازمان‌ها وارد یا از آن‌ها خارج می‌شود و ارتباط با افراد و نهادهای مختلف را تسهیل می‌کند. تغییرات قوانین مالیاتی نیز تأثیر مستقیم بر روش‌های حسابداری و گزارشگری مالی دارند و موجب تمکین مالیاتی و کنترل فرار مالیاتی می‌شوند. در کشور ما ایران از زمانی که حسابداری به عنوان یک علم کاربردی برای تمام کسب و کارها شناخته شد مدت زیادی نمی‌گذرد. در واقع سالها گذشت تا توانستیم ببینیم که به مرور کسب و کارهای بسیار کوچک و حتی مغازه دارها نیز به فکر استفاده از خدمات حسابداری افتاده اند و از تأثیر این خدمات در کسب و کار خود آگاهی پیدا کرده اند؛ اما این پیشرفت متوقف نشده و اکنون شاهد این هستیم که حسابداری در کسب و کارهای مختلف به عنوان امری تخصصی شناخته می‌شود و در کسب و کارهای بزرگ حتی یک تیم بزرگ حسابداری وجود دارد که هر کدام بخشی از فرآیندها و امور مالی را پیگیری می‌کنند. ما در این مقاله قصد داریم به یکی از موضوعات و زیرشاخه‌های بسیار مهم حسابداری یعنی حسابداری مالیاتی بپردازیم.

واژگان کلیدی

حسابداری، مالیات، شهرداری

۱. کارشناس امور مالی، شهرداری فسا.

مقدمه

حسابداری یا به تعبیری زبان تجارت روشهایی است قراردادی که توسط استادان، کارشناسان و یا انجمنهای حرفه ای حسابداران تدوین گردیده است و به تدریج مورد قبول همگان قرار گرفته است و قابل تصحیح و تغییر می باشد. برای حسابداری تعاریف گوناگونی عنوان شده است که از آن جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- فرآیند تشخیص، اندازه گیری و گزارش اطلاعات اقتصادی که برای استفاده کنندگان اطلاعات مزبور امکان قضاوت و تصمیم گیریهای آگاهانه را فراهم می سازد.
- حسابداری عبارتست از خدمتی که با فراهم کردن اطلاعات مالی مورد نیاز مدیران، پرداخت کنندگان مالیات، اداره کنندگان و سایرین جهت تصمیم گیریهای آگاهانه انجام می پذیرد.
- حسابداری عبارتست از فن تفسیر، اندازه گیری و توصیف فعالیتهای اقتصادی. در حسابداری هدف بر این قرار گرفته است که با بنیانگذاری یکسری ضوابط و قراردادهای اطلاعات لازم را برای حل مسایل مالی یک موسسه بدست آوریم.

حسابداری مالیاتی که معادل انگلیسی آن Tax Accounting است به عنوان یکی از روشهای حسابداری شناخته می شود که در آن حسابدار به جای رسیدگی به صورت های مالی مختلف تنها روی مبحث مالیات و حسابداری امور مالیاتی تمرکز می کند. جالب اینجاست که این تخصص به عنوان یک تخصص رسمی شناخته می شود و حتی قوانین واضحی در مورد آن ها وجود دارد که کسب و کارها باید حتما این موارد را رعایت کنند.

تاریخچه حسابداری مالیاتی

در عصری که جوامع بشری همواره در حال پیشرفت های علمی و صنعتی و اقتصادی می باشند و با توجه به اینکه نقش فعالیتهای مالی در هر پیشرفت و توسعه ای غیر قابل انکار می باشد نیاز به توسعه حسابداری روز به روز افزایش می یابد. در قرون وسطی مرسوم بوده است که فرمانروایان مالیاتها را جمع آوری می کردند و آنرا در جهت رفع نیازهای مالی مربوط به توسعه املاک به مصرف می رساندند. در آن زمان یکی از وظایف حسابداران تهیه صورتی از اموال افراد برای خزانه داری فرمانروا به منظور اخذ مالیات بود. از دیگر وظایف حسابداران آن زمان می توان به تهیه گزارش سفر افرادی که به کار تجارت بین کشورها اشتغال داشتند اشاره کرد. این گزارش در پایان هر سفر تهیه می گردید و هدف از آن تعیین سود و زیان مربوط به آن سفر بود. در قرن سیزدهم و چهاردهم به دلیل رشد عملیات تجارتي تحولاتی در سیستم نگهداری حسابها به وجود آمد.

لوکا پاچیولی (LUCA PACIOLI) یک کشیش ایتالیایی و درواقع یک ریاضیدان بود که توانست با انتشار کتاب ریاضیات لوکا پاچیولی موجب گسترش فن دفترداری دوطرفه در سراسر اروپا گردد. وی در این کتاب که چند فصلش اختصاص به حسابداری داشت توانست مهارت تجزیه و تحلیل گری خود را در جهت توصیف سیستم حسابداری دوطرفه به کار برد. با وجود اینکه در این کتاب هیچ اشاره ای به دوره مالی، چگونگی تهیه صورتهای مالی و نگهداری

حسابهای مربوط به داراییهای ثابت وجود ندارد و نیز تمایزی بین اموال شخصی صاحب موسسه و سازمان تجاری وی نگذاشته است، به دلیل سادگی و داشتن ارزشهای علمی در طی قرون پانزدهم و شانزدهم به اغلب زبانها ترجمه شد و مورد استفاده قرار گرفت.

از زمان به وقوع پیوستن انقلاب صنعتی در انگلستان، نیاز به حسابداری به شکل چشمگیری افزایش یافت. پس از انقلاب صنعتی امریکا هم از آنجا که سرمایه های شخصی زیادی در شرکتها وارد گردید و موجب توسعه هر چه بیشتر آنها شد و در نتیجه باعث به وجود آمدن غولهای صنعتی قرن بیست و یکم شد سیستمهای حسابداری از اهمیت بیشتری برخوردار گردیدند و حسابداری نیز با پیشرفت وضعیت اقتصادی توسعه و تکامل پیدا نمود.

امروزه حسابداری آنقدر دچار تغییر و تحول گشته که بخش های دولتی را از بخش خصوصی و کلان را از خرد جدا نموده، زمانی که مالیات در قوانین کشورها شکل جدی و کاربردی بخود گرفت و شرکت ها و کارمندان مجبور به پرداخت مالیات شدند دولت برای محاسبات فنی مالی خود ناچار به تربیت افرادی شد که بتوانند این مهم را به پایان برسانند. دوره کاردانی حسابداری با گرایشهای دولتی و مالیاتی یکی از رشته های آموزش عالی است که هدف آن آموزش و تربیت کاردانهای مالی محاسباتی و مالیاتی در نظام مالی دولتی و سطوح مختلف سازمان هزینه و خزانه دار یکل و همچنین سازمان تشخیص مالیات می باشد.

هدف حسابداری مالیاتی چیست؟

هدف حسابداری مالیاتی نیز نظارت بر وجوه نقد و غیر نقدی است که وارد سازمان می شود یا از آن خارج می شود و با افراد و نهادهای مختلف ارتباط دارد. هدف حسابداری رسیدگی به موضوع مالیات بر درآمد، پیگیری معافیت های مالیاتی، محاسبه هزینه های قابل قبول مالیاتی و استهلاک، قرائن و ضرایب مالیاتی، تشویق ها و جریمه های مالیاتی و ... است. به طور واضح هدف اصلی حسابداری مالیاتی جلوگیری از بروز جرائم مالیاتی سنگین و بهره مند ساخت واحد اقتصادی از معافیت های مالیاتی و تشویق های مالیاتی است تا بتواند با استفاده از این موارد از ضرر شرکت جلوگیری و سودی به آن برساند.

نقش حسابداری مالیاتی در توسعه اقتصادی

در این دهه با توجه به سیاست های اقتصادی نقش «مالیات» به عنوان تنها راه چاره تأمین منابع مالی دولت، جهت اجرای طرح های ملی عمرانی به عنوان ارائه گردش ساز و کار اقتصادی کشور، اهمیتی خاص و اولویتی اساسی یافت است. «مالیات» به مثابه همزادی برای دولت تلقی می شود؛ از نخستین ادوار شکل گیری دولت تا کنون، باج و خراج و عوارض و مالیات، به عنوان خزانه دولت ها به شمار می رفته اند؛ در دو قرن اخیر و به طور مشخص، در نیمه دوم قرن بیستم، نقش مالیات در کلیه شئون زندگی اجتماعی جوامع، تعیین کننده بوده است. روند توسعه کشورها، نمایانگر این نکته است که نقش دولت ها در مؤسسات اقتصادی و نهادهای صنعتی کشور، به وسیله مالیات بیش از پیش افزایش یافته است، به طوری که نرخ متوسط مالیات در کشوری مانند ایالات متحده آمریکا، به رقمی حدود چهل درصد بالغ می شود. قوانین مالیاتی

در دوران معاصر و عصر خردگرایی، نه به عنوان باج و خراج و هزینه دربار شاهان، بلکه به مثابه ابزاری در جهت رشد اقتصادی به شمار می‌روند؛ زیرا «مالیات» نه تنها متضمن ایجاد در آمد دولت‌هاست، بلکه باید در راستای سیاست‌های مالی و پولی کشور وصول و هزینه شود و یکی از مهم‌ترین هدف‌های وصول مالیات اجرایی، اصل تعدیل ثروت و عدالت اجتماعی است. از آن جا که در کشور ما همیشه روابط دولت و ملت بر پایه خرد و اختیار استوار نبوده و جنبه باج و خراج مالیات بر سایر جنبه‌های آن حاکم بوده است، فرهنگ مشارکت عمومی در هزینه‌های اجتماعی از طریق پرداخت مالیات بسیار ضعیف بوده و فاصله گسترده دولت، از ملت موجب شده است که عملاً پرداخت نکردن مالیات، نوع امتیاز اجتماعی تلقی شود. هم زمان با رشد سرمایه در کشور، در دوران «صفویه» و «قاجاریه» و سپس کشف نفت، از آن جا که «رانت ارزی نفت» بی‌دردسرت‌ترین در آمد محسوب می‌شد، نقش مالیات در اقتصاد ملی تا پیش از سال ۱۳۵۸ ش ناچیز بوده است. از سال ۱۳۵۹ ش به بعد که موضوع مالیات به علت کاهش قیمت نفت و تحریم‌های اقتصادی برجسته شد، عده‌ای نیز با توسل به اعتقادات مذهبی مردم و تقابل خمس و زکات با مالیات عملاً وصول مالیات را نوعی بدعت در حکومت اسلامی می‌دانستند تا آن جا که سرانجام پس از جرو بحث‌های طولانی فقهی، سرانجام دولت توانست مالیات را به عنوان در آمد حقه اجتماعی بقبولاند؛ زیرا وظایف سنگین دولت، مانند آموزش و پرورش، بهداشت عمومی، تأمین امنیت و ... ایجاب می‌کند که به نوعی از در آمدهای خاص غیر نفتی دسترسی داشته باشد تا بتواند مسئولیت‌های خود را به انجام رساند. در جهان کنونی مبنای متداول مالیاتی بر سه جزء «دارایی»، «هزینه» و «مصرف» استوار است و در ایران، اصل استوار مالیاتی بر اخذ مالیات از «درآمد» مبتنی می‌باشد؛ که با توجه به شرایط کشور، هیچ‌گاه این امر نتوانسته است به شکل اصولی تحقق پذیرد؛ زیرا در کشورهای جهان سوم، مخارج دولت‌ها، بسیار گزاف است و سازمان عریض و طویل دولت، هزینه‌های خود را از راه کسر بودجه و استقراض از شبکه بانکی و چاپ اسکناس بدون پشتوانه (و در دوران تعدیل با فروش ارز در بازار آزاد) تأمین می‌کند و چون این روش تأمین مالی، آسان، ساده و زودرس است، دولت‌ها چندان به مالیات توجه ندارند، در نتیجه، بار مالی ناشی از این تصمیمات که همانا ایجاد تورم و فشار مالی ناشی از کاهش قدرت خرید بوده، بر دوش مردم یا مصرف کنندگان نهایی تحمیل شده است.

دلیل روی نیاوردن دولت‌ها در این گونه جوامع به مالیات مستقیم (شامل مالیات بر دارایی، ثروت و در آمد) عبارت است از: تعلق داشتن دارایی، ثروت و بخش عظیمی از در آمد جامعه به اقشاری خاص که همان دولتمردان یا وابستگان به آن‌ها می‌باشند و این اقشار خود را ذاتاً معاف از مالیات می‌دانند؛ و همچنین ضعف دستگاه وصول مالیات که یا قدرت و توانایی لازم جهت گرفتن این گونه مالیات‌ها را ندارد و یا مالیات را به او نمی‌پردازند.

تعریف مالیات: وجوهی که دولت برای تأمین هزینه‌های خود از اشخاص اخذ می‌نماید مالیات نامیده می‌شود مانند مالیات برارث - حق تمیر - مالیات بر در آمد املاک - مالیات بر در آمد حقوق - مالیات بر در آمد مشاغل مالیات بر در آمد اشخاص حقوقی - مالیات بر در آمد اتفاقی

مالیات بر ارث: مالیاتی است که در نتیجه فوت شخص اعم از فوت واقعی یا فرضی بر اموال باقی مانده متوفی طبق قانون تعلق می گیرد.

نرخ مالیات بر ارث نسبت به سهم الارث به شرح زیر است:

تعریف حق تمبر: نوعی مالیات مستقیم است که از طریق الصاق تمبر از مودی گرفته می شود

مثال: از هر برگ چک که از طرف بانکها چاپ و به مصرف کنندگان ارائه میشود، مبلغ ۲۰۰ ریال حق تمبر اخذ می گردد.

از کارنامه و گواهینامه دانش آموزان دوره ابتدایی، راهنمایی و متوسطه مبلغ ۱۰۰۰ ریال به عنوان حق تمبر اخذ می شود

تعریف مالیات بر درآمد املاک: مالیاتی است که از درآمد شخص حقیقی یا حقوقی ناشی از واگذاری حقوق خود نسبت به املاک واقع در ایران پس از کسر معافیت مقرر اخذ می گردد.

اظهارنامه مالیات بر درآمد املاک

مالکان مجتمع های مسکونی دارای بیش از سه واحد استیجاری که بارعایت الگوی مصرف مسکن بنابه اعلام وزارت مسکن و شهرسازی ساخته شده یامی شوند در طول مدت اجاره از صد درصد (۱۰۰٪) مالیات بر درآمد املاک اجاری معاف می باشند در غیر این صورت درآمد هر شخص ناشی از اجاره واحدها و واحدهای مسکونی در تهران تا مجموع یکصد و پنجاه متر مربع زیربنای مفید و در سایر نقاط تا مجموع دویست متر مربع زیربنای مفید از مالیات بر درآمد ناشی از اجاره املاک معاف می باشند

ماده ۵۷: در مورد شخص حقیقی که هیچگونه درآمدی ندارد تا میزان معافیت مالیاتی درآمد حقوق موضوع ماده ۸۴ قانون از درآمد مشمول مالیات سالیانه مستغلات از مالیات معاف می باشد. و ماژاد طبق مقررات قانون مشمول مالیات می باشد. مشمولان این ماده باید اظهارنامه مخصوص طبق نمونه ای که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه خواهد شد به اداره امور مالیاتی محل وقوع ملک تسلیم و اعلام نمایند که هیچگونه درآمد دیگری ندارند. اداره امور مالیاتی مربوط باید خلاصه مندرجات اظهارنامه مودی را به اداره امور مالیاتی محل سکونت مودی ارسال دارد. و در صورتیکه ثابت شود اظهارنامه مودی خلاف واقع است مالیات متعلقه به اضافه یک برابر آن به عنوان جریمه وصول خواهد شد.

نمونه اظهارنامه مستغلات ماده ۵۷

در اجرای حکم این ماده حقوق بازنشستگی و وظیفه دریافتی و جوایز و سود ناشی از سپرده های بانکی درآمد تلقی نخواهد شد.

ماده ۵۹: نقل و انتقال قطعی املاک به ماخذ ارزش معاملاتی و به نرخ ۵٪ و همچنین حق واگذاری محل به ماخذ وجوه دریافتی مالک یا صاحب حق به نرخ دودرصد (۲٪) در تاریخ انتقال از طرف مالکان عینی یا صاحبان حق مشمول مالیات می باشد.

ماده ۷۷: اولین نقل و انتقال قطعی ساختمانهای نوسازاعم از مسکونی و غیره که بیش از دو سال از تاریخ صدور گواهی پایان کار آنها نگذشته باشد علاوه بر مالیات نقل و انتقال قطعی موضوع ماده (۵۹) قانون مشمول مالیات مقطوع به نرخ ۱۰٪ به ماخذ ارزش معاملاتی اعیانی مورد انتقال خواهند بود.

اشخاص حقیقی یا حقوقی مشمول مالیات دیگری از بابت درآمد حاصل از ساخت و فروش موضوع این ماده نخواهند بود.

تعریف مالیات بر درآمد حقوق: مالیاتی است که از درآمد شخص حقیقی در خدمت شخص دیگر اعم از حقیقی یا حقوقی در قبال تسلیم نیروی کار خود بابت اشتغال در ایران بر حسب مدت یا کار انجام یافته به طور نقد یا غیر نقد تحصیل می کند وصول می گردد.

ماده ۸۴: تامینان یکصد و پنجاه برابر حداقل حقوق مبنای جدول حقوق موضوع ماده ۱ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰ درآمد سالانه مشمول مالیات حقوق کلیه حقوق بگیران از جمله کارگران مشمول قانون کار، از یک یا چند منبع از پرداخت مالیات معاف می باشند.

نرخ مالیات بر درآمد حقوق در مورد کارکنان مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت پس از کسر معافیتها ۱۰٪ می باشد. معافیت مالیات حقوق در سال ۸۱ ماهانه مبلغ ۱/۶۰۰/۰۰۰ ریال و سالانه ۱۹/۲۰۰/۰۰۰ ریال می باشد.

جدول بخشودگی مالیات حقوق بگیران

بر اساس اصلاحیه ماده ۸۴ قانون مالیاتهای مستقیم میزان ۶۰ برابر حداقل حقوق مبنای ۱۵۰ برابر اصلاح شده و بدین ترتیب درآمد معاف از مالیات از ۱۴۵ هزار تومان در ماه به ۱۶۰ هزار تومان افزایش می یابد.

رئیس کل محترم سازمان امور مالیاتی با ارسال دستورالعمل اصلاحیه قانون مالیات ها دستگاهها و موسسات دولتی تصریح کرده است: از اول فروردین ماه سال ۱۳۸۲ این دستورالعمل لازم الاجراست در این دستورالعمل آمده است: نرخ مالیات بر درآمد حقوق در مورد کارکنان مشمول نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت طبق ماده ۸۴ مصوب بهمن ماه ۱۳۸۰ پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون به نرخ مقطوع ۱۰٪ محاسبه می شود در مورد سایر حقوق بگیران نیز پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون تا مبلغ ۴۲ میلیون ریال در سال به نرخ ۱۰٪ و نسبت به مازاد آن به نرخ های مقرر در ماده ۱۳۱ این قانون خواهد بود.

در ادامه این بخشنامه آمده است: چون برابر مصوبه هیئت محترم وزیران، ضریب جدول حقوق از ۲۳۰ ریال به ۳۲۰ ریال افزایش یافته بنابراین طبق ماده ۸۴ اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم میزان معافیت مالیات حقوق کلیه حقوق بگیران در سال ۸۲ به شرح زیر است.

درآمد سالانه معاف از مالیات $19/200/000 = 150 \times (\text{ضریب حقوق سال } 81) \times 320 \times 400$ (حداقل امتیاز)

تعریف مالیات بر درآمد مشاغل: مالیاتی است که از درآمد شخص حقیقی که از طریق اشتغال به مشاغل یا به عناوین دیگر غیر از موارد مذکور در سایر فصلهای قانون مالیاتها در ایران تحصیل می شود پس از کسر معافیت های مقرر وصول می گردد.

نمونه اظهار نامه مالیات بر درآمد مشاغل

ماده ۱۰۱: درآمد سالانه مشمول مالیات مودیان موضوع این فصل که اظهارنامه مالیاتی خود را طبق مقررات این فصل در موعد مقرر تسلیم کرده اند تا میزان معافیت موضوع ماده ۸۴ این قانون از پرداخت مالیات معاف و مازاد آن به نرخ های مذکور در ماده (۱۳۱) این قانون مشمول مالیات خواهد بود. شرط تسلیم اظهارنامه برای استفاده از معافیت های فوق نسبت به عملکرد سال ۱۳۸۲ به بعد جاری است.

ماده ۱۰۴: وزارتخانه ها، موسسات دولتی، شهرداریها، موسسات وابسته به دولت و شهرداریها و کلیه اشخاص حقوقی اعم از انتفاعی و غیرانتفاعی و اشخاص موضوع بند الف ماده ۹۵ این قانون مکلفند در هر مورد که بابت حق الزحمه پزشکی، هزینه های بیمارستانی و آزمایشگاهی و رادیولوژی، دآوری، مشاوره، کارشناسی، حسابرسی، خدمات مالی و اداری، نویسندگی، تالیف و تصنیف، آهنگ سازی، نوازندگی و هنرپیشگی و خوانندگی نقاشی و دلالی و حق العمل کاری هر گونه حق الزحمه یا کارمزد پرداختی به بانکها صندوق تعاون و موسسات اعتباری غیربانکی مجاز امور مربوط به نظافت اماکن و ابنیه، اجاره ماشین آلات اداری و محاسباتی، کلیه خدمات و ارتباطات رایانه ای، اجاره هر نوع وسایل نقلیه موتوری زمینی، هوایی و دریایی ماشین آلات و کارخانجات و سردخانه های انبارداری، نگهداری و تعمیر آسانسور و شوفاژ و تهویه مطبوع، هر نوع کار ساختمانی و تاسیسات فنی و تاسیساتی، تهیه طرح ساختمانها و تاسیسات، نقشه کشی، نقشه برداری، نظارت و محاسبات فنی، حمل و نقل و جوهی که بابت حق نمایش فیلم به هر عنوان پرداخت می کنند ۵٪ آنرا به عنوان علی الحساب مالیات مودی (دریافت کنندگان وجوه) کسر و ظرف سی روز به حساب تعیین شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور واریز و رسید آنرا به مودی تسلیم نمایند. همچنین ظرف همین مدت مشخصات دریافت کنندگان را با ذکر نام و نشانی آنها به اداره امور مالیاتی ذیربط ارسال دارند.

تسهیلات اعطایی بانکها از طریق قرارداد جعاله در امور مربوط به کشاورزی و تعمیر و تکمیل یک واحد مسکونی مشمول کسر ۵٪ مالیات علی الحساب موضوع این ماده نبوده و در اینگونه موارد بانکها مکلفند رونوشت قرارداد جعاله تنظیمی با عامل را ظرف سی روز از تاریخ انعقاد قرارداد به اداره امور مالیاتی ذیربط ارسال دارند.

تبصره ۱: در مورد انجام امور مربوط به این ماده چنانچه قراردادی تنظیم گردد کارفرما مکلف است ظرف سی روز از تاریخ انعقاد قرارداد رونوشت آنرا به اداره امور مالیاتی محل با اخذ رسید تسلیم نماید.

تبصره ۲: در مواردی که منابع درآمد مذکور در این ماده کلاً از پرداخت مالیات معاف باشد کسر علی الحساب مالیات به شرح فوق به شرط استعلام قبلی و کسب نظر اداره امور مالیاتی محل منتفی است.

تبصره ۳: در مواردیکه وجوه مذکور در این ماده در صندوق دادگستری و امثال آن تودیع و یا وسیله مراجع اجرایی وصول و ایصال می گردد تودیع کننده مکلف به کسر مالیات نخواهد بود و انجام تکالیف مقرر در این ماده به عهده متصدیان خواهد بود که دستور پرداخت وجوه مذکور را صادر می کنند.

تبصره ۴: در مورد قراردادهای پیمانکاری موضوع ماده (۷۶) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۴۵ و اصلاحیه های بعدی آن که پیشنهاد آنها قبل از تاریخ تصویب این قانون باشد کارفرما مکلف است طبق مقررات ماده مذکور عمل نماید.

تبصره ۵: سازمان امور مالیاتی کشور تا پایان دیماه هر سال فهرست سایر مواردی را که باید از آغاز سال بعد به امور مصرح در این ماده اضافه شود از طریق درج آگهی در روزنامه رسمی و یکی از روزنامه های کثیرالانتشار کشور اعلام خواهد کرد.

تبصره ۶: سازمان امور مالیاتی کشوری تواند در صورت خودداری پرداخت کنندگان وجوه موضوع این ماده از انجام تکالیف مقرر به آنها مراجعه و پس از رسیدگیهای لازم مالیات متعلق را مطالبه کند. در صورت استنکاف آنها از پرداخت، از طریق عملیات اجرایی موضوع فصل نهم از باب چهارم این قانون، مالیات را وصول و در مورد کلیه دستگاههای اجرایی دولت، نهادهای عمومی غیردولتی و سایر سازمانها و موسساتی که به نحوی از اعتبارات دولتی استفاده می کنند و همچنین سایر دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است از حساب بانکی آنها برداشت کند.

ماده ۱۰۵ مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی: مالیاتی است که از جمع درآمد شرکتها و درآمد ناشی از فعالیتهای انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می شود پس از وضع زیانهای حاصل از منابع غیر معاف و کسر معافیههای مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات قانون دارای نرخ جداگانه ای می باشد مشمول مالیات به نرخ ۲۵٪ وصول می شود.

فرم اظهارنامه درآمد اشخاص حقوقی

ماده ۱۱۰: اشخاص حقوقی مکلفند اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان متکی به دفاتر اسناد و مدارک خود را حداکثر تا چهار ماه پس از سال مالیاتی همراه با فهرست هویت شرکا و سهامداران و حسب مورد میزان سهم الشرکه یا تعداد سهام و نشانی هریک از آنها را به اداره امور مالیاتی که محل فعالیت اصلی شخص حقوقی در آن واقع است تسلیم و مالیات متعلق را پرداخت نمایند پس از تسلیم اولین فهرست مزبور، تسلیم فهرست تغییرات در سنوات بعد کافی خواهد بود. محل تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات اشخاص حقوقی خارجی و موسسات مقیم خارج از ایران که در ایران دارای اقامتگاه یا نمایندگی نمی باشند تهران است

حکم این ماده در مورد کارخانه داران و اشخاص حقوقی در دوران معافیت نیز جاری خواهد بود.

تبصره: اشخاص حقوقی نسبت به درآمدهایی که طبق مقررات این قانون نحوه دیگری برای تشخیص آن مقرر شده است مکلف به تسلیم اظهارنامه مالیاتی جداگانه که در فصلهای مربوط پیش بینی شده است نیستند.

مالیات بر درآمد اتفاقی: مالیاتی است که از درآمد نقدی و یا غیر نقدی که شخص حقیقی یا حقوقی به صورت بلاعوض و یا از طریق معاملات محاباتی و یا به عنوان جایزه یا عنوان دیگر از این قبیل تحصیل می نماید مشمول مالیات اتفاقی بوده و به نرخ مقرر در ماده ۱۳۱ قانون وصول می گردد.

جمع بندی و نتیجه گیری

حسابداری مالیاتی یکی از ضروریات حفظ هر کسب و کار و سازمانی است که تبادلات اقتصادی و مالی دارد. در انجام محاسبات مالیاتی باید نهایت دقت وجود داشته باشد تا فرار مالیاتی و عواقب آن گریبان گیر مشاغل و کسب و کارها نشود. لازمه صحت فرایندها وجود ویژگی‌ها و مهارت‌های خاص محاسبات مالیاتی در حسابدار مالیاتی است. حسابداری مالیاتی بخشی از حسابداری است که حسابدار و مشاور مالیاتی برای محاسبه و پرداخت قطعی و دقیق مالیات از آن در شرکت‌ها و موسسات کوچک و بزرگ استفاده می‌کند. وظایف حسابدار مالیاتی به چند دسته تقسیم و طبقه‌بندی می‌شود که حسابدار مالیاتی باید به طور کامل و با دقت به تمامی موارد عمل کند. در صورت سهل انگاری حسابدار مالیاتی نسبت به وظایفش ممکن است شرکت دچار خسارات زیان‌باری شود که به آسانی قابل جبران نباشد. حسابدار باتجربه و ماهر و آگاه به قوانین، مهم‌ترین نقش را در تضمین محاسبه صحیح مالیاتی یک سازمان و کسب و کار دارد. حسابداران مالیاتی علاوه بر انجام محاسبات، راه‌های جدیدی برای کاهش پرداخت مالیات، معافیت مالیاتی و بخشودگی مالیاتی را نیز به کار می‌گیرند.

منابع و مآخذ

- اعتمادی، حسین، رضا حصارزاده و آمنه بذرافشان، (۱۳۹۱). پیمایش پژوهشهای حسابداری مدیریت ایران و استرالیا، حسابداری مدیریت، ۵(۱۴)، صص ۳۷-۴۸.
- ا قدم مزرعه، یعقوب، هاشم نیکو مرام، فریدون رهنمای رود پستی و بهمن بنی مهد، (۱۳۹۸). آزادی‌های مدنی و توسعه حسابداری، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۱(۴۳)، صص ۲۷-۴۸.
- بنیطالبی دهکردی، بهاره، (۱۳۹۵). تحلیل محتوای پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد رشته حسابداری در ایران، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۵(۱۷)، صص ۱-۱۱.
- پادیار. (۱۳۸۰). بررسی پراکندگی پایان‌نامه‌های تحصیلی حسابداری با تاکید بر الگوی موجود و کاربرد روش‌های تحقیق در آنها، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس، استاد راهنما: محمدعلی آقایی، استاد مشاور: عادل آذر.
- حسینی، سید علی، فاطمه گرامی راد و طیب زارع زردینی. (۱۳۹۸). تحلیل جریان علمی پژوهش‌های حسابرسی در پایگاه اطلاعاتی وب آو ساینس، دانش حسابداری مالی، ۶(۴)، صص ۲۵-۴.